

Necz Dániel

Fehér kórus

Nem könnyű dolog.
Az ének már rég a torkukba száradt.
Nehéz dalra fakasztani e tépett tollú
pacsirtákat.
Segít majd a szív félreverése,
segít majd a szike,
s a délutánok beforratlan csontjai,
míg végül önmaguknak lesznek chansonjai:
a köröm párnát kapar, felcsendül
néhány cserepes száj repedt trombitája,
s hozzádobol kísérőként a szervek sújtólégrobbanása.
A fehér köpeny verdes, a szem légüres ütem,
kottaként fonódnak egybe a steril műtőtermeken;
a mankó ráadásért kopog, a kanül már belefáradt,
és elereszti lassan a hosszú érfurulyákat.
Késődélután van. A hajszálak vége már a Másvilágban.
Csak egy-egy ujj dobol még, egy-egy fog kocog,
a szemekből fáradtan csöpög a tekintet,
és lassan kisimulnak az utolsó dallamok.

Alku

Fehér homok forgott a szélben. Csontfehér volt és durva, szemcsés, olyan apró szemű, amitől tüsszent az ember. Mindig az első fénysugárral jött. A legtöbbször nyáron. Egyszer egy geológus kimutatta, hogy a helyi síkságok buckáit morzsolja ilyen apró szeműre, és repíti ide a szél.

- A boltba megyek - mondta anyus. Mindig a boltba ment, ami már régóta bezárt. Bemászott a kitört üvegajtón, álldogált egy kicsit, beszélgetett a többi öregasszonnyal, aztán hazajött. Kellett neki a napi séta. Igazából évről évre kevesebb volt az épület a faluban. Tavalyelőtt zárt be a cukrászda, azelőtt egy évre a fodrászat. Mintha elvándorolnának a házak - gondoltam. Csak a sírkert bővült. Félévente újra kellett verni a kerítést, egy-egy méterrel távolabb.

Ha kinéztem az ablakon, a bedőlt templomot láttam a főutca végében. Állítólag egyszer eltévedt itt egy orosz tank, és az ment át rajta. Azóta a pap mindig otthon misézett, de csak ünnepnapokon, és jelképes összegért. Az templom mellett a kiskocsmá, a Kakasvér (aminek innen csak rikító, piros kakast ábrázoló cégére látszott) állt, ma reggel ki is nyitott, amíg a tulaj megivott néhány felest, utána bezárt. Csak akkor nyitotta ki, ha inni akart, még kérésre, vesztegetésre, fenyegetésre sem engedett, sőt olyankor daczból nem is ivott jó sokáig. A város valamikor a század elején - a folyó kiszáradása előtt - még virágzó folyami település volt. Egy eltévedt hajóskapitány alapította még háromszáz éve, aki csempészett, meg fosztogatta a kisebb halásztelepüléseket. Állítólag ő volt az ősem.

Harmincöt éves voltam, és anyámmal laktam. Nem szégyelltem. A faluban mindenkire jutott egy öreg, de az sem volt ritkaság, hogy egy öregre egy másik öreg jutott, vagy kettő. Fialok már egyáltalán nem voltak.

- Vevő jön! - kiabálta anyus. Egy nagy zsebórával babrált az ablak előtt. Igazából mindig volt nála valamilyen óra, a helyiek adták neki száanalomból, mert tudták, hogy imádja őket. Szétszedte majd összerakta az összes szerkezetet, mintha csak az időt kereste volna bennük. Soha sem találta meg, de mindig nagyon elégedett volt.

Egész délelőtt tárgyaltam. Szívós üzletfél volt. Nem akart megegyezni. A comcédban csokkal olcsóbb - hajtogatta idegen akcentussal. Ezt nem voltam hajlandó elhinni neki, mivel egyáltalán nem volt szomszéd település. Az tíz éve vándorolt el templomostól-főutcástól.

A koradélután a temetőben töltöttem. Rágyújtottam, és felköhögtem. Nem bírtam már úgy a füstöt, mint régen. Talán nem is a füst, hanem a homok volt az oka - gondoltam. Annyi port lélegzünk itt be egy élet alatt, hogy tényleg csak az marad belőlünk, ha legördül a függöny. Csontfehér, apró szemcsés homok, amit szétsodor a szél, mint egy-egy tépett kiáltást.

A temetkezés errefelé egyébként nem volt divat. Meg kellett is a hely. Csak a régiek közül hantoltak ide egy-kettőt, amikor még nagyon tisztelték egymást az emberek. A falusiak már egy bő évtizede, ha szükségét érezték, egyszerűen csak kivándoroltak a síkságra. Néhány napi szárazélelmet, meg egy kis vizet vittek, búcsúztatta őket az egész falu, és a pap olyankor még jelképes összeg nélkül is misézett egyet röptében. Azok a napok voltak a legszebbek. Miután kikísértük a távozókat a faluból, elbeszélgettünk róluk, akár órák hosszat is. Olyankor a Kakasvér is kinyitott, ittunk-ettünk, jó volt. Még a cigaretta is jobban esett.

Késő délután visszajött a vevő, és megegyeztünk a helyről. Megmutattam neki a sírt, ő pedig mosolygott. Szlávós kiejtése volt. Amolyan balkáni figura volt, napszemüveget viselt, és egy nagy, szénfekete terepjáró várta a sírkert előtt. Olyan volt, mintha csak az alvilág országújtjaira tervezték volna.

- Öccázezer? Olcsóbb comcéd falu - mondta még mindig, pedig ő is tudta, hogy nincs szomszéd falu.

- Négyszáz, de egy éven belül kéne beköltözni. Tudja vállalni? - kérdeztem.

- Ahonnan én jövök, ott ingyen vállalható - mondta büszke mosollyal. Szerencsére egy félreeső helyet sóztam rá, valami úrgazdag alkoholista mellé, akiből alig bírtam kihúzni valamicskét. Az ilyen megérdemli a rossz szomszédot egy örökkévalóságig.

Az üzlet után körbevezettem a telepen. A kihült alkoholistát világklasszis operaénekesként mutattam be; halotról vagy semmit vagy jót, akkor meg inkább jót.

A vállalkozásról is kérdezett, én pedig büszkén meséltem. A temetőt csak a külföldi, vagy gazdag környékbeli vendégeknek tartottuk fent. A létesítményhez tartozott egy japánkert kertésszel, egy gyümölcsös lugas, olyan, hogy az elysiumi mezőkön sincs párja, a sírkövek között felállított hangszórókból pedig nyugtató zene sugárzott. Az egész falu ebből élt. Temetőturizmusból, ahogy a környéken hívtuk.

- Egyébként, ha kell, tudunk katonai temetést díszezreddel, siratóasszonyokat, nevetőasszonyokat (állítólag ez valami új divat, hogy örülni kell a halott tiszteletére), asszonyokat, nőket, gyerekeket, emlékkoncertet, emlékeket, sőt még szülőket-testvéreket is. A nagyon régi barátok ingyen, az az akció része - magyaráztam.

A temetőről látni lehetett a kiszáradt folyómedret. Megálltunk, cigarettáztunk, és néztük egy ideig. Századokkal ezelőtti vitorlások álmodtak a föld alatt. Elképzelttem, ahogyan én is finom, szemcsés homok leszek, mint a többiek. Belélegeztem majd, és megtelnek velem az élők - megborzongtam. A mellettem álló férfira néztem, és arra gondoltam, hogy nemsokára, ha már minden ház elvándorolt, az egész falu ilyenekkel lesz majd tele. Mosolygó, napszemüveges hullákkal.

- Legyen inkább háromszáz. Csak hozzon még valakit. Tudja vállalni? - kérdeztem.

- Ahonnan én jövök, ott ingyen vállalható - mondta büszke mosollyal. Éreztem, hogyha rajta múlna, egy nap alatt benépesedne ez a hely.